

CENTRUL DE TRANSFER TEHNOLOGIC

400023 Cluj-Napoca, România
Str. Emil Isac nr. 13
Tel: + 40 374 834 955

www.umfcluj.ro

UMF
UNIVERSITATEA DE
MEDICINĂ ȘI FARMACIE
IULIU HAȚIEGANU
CLUJ-NAPOCA

DURATA PROTECȚIEI DREPTULUI DE AUTOR

În continuarea materialelor de informare promovate de Centrul de Transfer Tehnologic având ca tematică dreptul de autor și componentele acestuia, într-o nouă abordare menită să contribuie la o mai bună cunoaștere din partea membrilor comunității academice a prevederilor legale în materie, vă aducem la cunoștință următoarele informații relevante asupra **duratei drepturilor morale și a celor patrimoniale de autor**.

Dreptul de autor asupra unei opere literare, artistice sau științifice se naște din momentul creării operei, oricare ar fi modul sau forma concretă de exprimare.

Dacă opera este creată, într-o perioadă de timp, în părți, serii, volume și în orice alte forme de dezvoltare creativă, termenul de protecție va fi calculat, potrivit dispozițiilor legale în vigoare pentru fiecare dintre aceste componente.

Durata drepturilor morale de autor corespunde cu cea a vieții autorului; după decesul acestuia, din totalitatea drepturilor reglementate la art. 10 din Legea nr. 8/1996, se transmite moștenitorilor pe durată *nelimitată* doar exercițiul următoarelor drepturi morale:

- Dreptul de a decide dacă, în ce mod și când va fi adusă opera la cunoștința publică (acest caz, evident, în situația în care autorul nu și-a manifestat deja acest drept în timpul vieții, respectiv nu a interzis aducerea la cunoștința publică a operei după decesul său);
- Dreptul de a pretinde recunoașterea calității de autor al operei;
- Dreptul de a pretinde respectarea integrității operei și de a se opune oricărei modificări, precum și oricărei atingeri aduse operei, dacă prejudiciază onoarea sau reputația autorului.

În situația în care autorul operei nu are moștenitori, aceste drepturi vor fi exercitate de organismul de gestiune colectivă care a administrat drepturile autorului în timpul vieții acestuia sau, în lipsă, de către acela cu cel mai mare număr de membri, din domeniul respectiv de creație (art. 11 din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe).

Nu poate fi transmis prin moștenire exercițiul dreptului de a decide sub ce nume va fi adusă opera la cunoștința publică (lit c art.10 din Legea nr. 8/1996) și dreptul de a retracta opera (lit. e art.10 din Legea nr. 8/1996), durata acestor drepturi morale fiind limitată în timp până la data decesului autorului.

Cu referire la nașterea **drepturilor patrimoniale** de autor, în literatura de specialitate se menționează că *“este subordonată exercițiului dreptului de divulgare a operei. Dreptul patrimonial, virtual se naște odată cu opera, dar, până la exercitarea dreptului de a divulga și exploata opera, acesta este un drept în stare de expectativă”* (V. Roș, *Dreptul proprietății intelectuale. Vol. I. Dreptul de autor, drepturile conexe și drepturile sui-generis*, Editura C.H. Beck, București, 2016, p. 356).

Durata drepturilor patrimoniale este limitată în timp, regula generală prevăzută de art. 28 alin. (1) din Legea nr. 8/1996 statuând că acestea durează tot timpul vieții autorului, iar după decesul acestuia, exercițiul lor se transmite moștenitorilor pe o perioadă de 70 de ani, oricare ar fi data la care opera a fost adusă la cunoștința publică în mod legal. Și în acest caz, dacă nu există moștenitori ai autorului operei, exercițiul drepturilor patrimoniale va reveni organismului de gestiune colectivă mandatat de autor în timpul vieții ori, în lipsa acestuia, de către organismul din domeniul de creație respectiv care are cel mai mare număr de membri.

Dacă opera de creație intelectuală **nu a fost divulgată în perioada de protecție a dreptului de autor** arătată mai sus, persoana (ex: succesorul/organismul de gestiune colectivă) care o aduce la cunoștința publică în mod legal pentru prima oară după încetarea protecției drepturilor de autor beneficiază de protecția echivalentă cu cea a drepturilor patrimoniale ale autorului. Legislația română în vigoare prevede ca durată a protecției a acestor drepturi perioada de 25 de ani, care se calculează cu începere de la momentul divulgării /aducerii la cunoștință publică a operei în mod legal.

În ceea ce privește opera adusă la cunoștința publică sub **pseudonim** sau **anonimat**, durata drepturilor patrimoniale este de 70 de ani de la data aducerii acesteia la cunoștința publică, cu excepția situației în care identitatea autorului este făcută publică înaintea expirării termenului de mai sus sau a celei în care pseudonimul adoptat de autor nu lasă nicio îndoială asupra identității acestuia. În aceste din urmă cazuri se aplică dispozițiile art. 28 alin. (1) din Legea nr. 8/1996, arătate anterior.

În cazul **operelor comune**, create de mai mulți coautori în colaborare, durata drepturilor patrimoniale este de 70 de ani de la data decesului ultimului coautor. În cazul în care contribuțiile coautorilor sunt distincte, durata drepturilor patrimoniale de autor pentru fiecare contribuție este de 70 de ani de la decesul fiecărui coautor (art. 30 din Legea nr. 8/1996).

Privitor la **operele colective**, în care contribuțiile personale ale coautorilor formează un tot, fără a fi posibil, dată fiind natura operei, să se atribuie un drept distinct vreunui dintre coautori asupra ansamblului operei create, menționăm că durata drepturilor patrimoniale asupra acestora este de 70 de ani de la data aducerii acestora la cunoștința publică. În cazul nedivulgării operei colective în perioada de 70 de ani de la crearea acesteia, drepturile patrimoniale asupra operei de sting în momentul împlinirii a 70 de ani de la crearea acesteia (art. 31 din Legea nr. 8/1996).

Drepturile patrimoniale asupra **programelor pentru calculator** au o durată corespunzătoare vieții autorului, transmitându-se, la data decesului acestuia, moștenitorilor pentru o perioadă de 70 de ani.

Dispozițiile art. 34 din Legea nr. 8/1996 reglementează de asemenea **data de la care se calculează aceste termene** referitoare la durata protecției drepturilor de autor (prevăzute de capitolul V titlul I, partea I din lege), mai precis data de 1 ianuarie a anului următor decesului autorului sau, după caz, aducerii operei la cunoștința publică.

Așadar, *“după expirarea perioadelor de protecție (care diferă în funcție de genul operei, modul de aducere la cunoștință publică sau modul de realizare al operei) și sub rezerva respectării drepturilor morale, opera este considerată căzută în domeniul public și poate fi utilizată liber și gratuit de către terți.”* (V. Roș, *Dreptul proprietății intelectuale. Vol. I. Dreptul de autor, drepturile conexe și drepturile sui-generis*, Editura C.H. Beck, București, 2016, p. 328).

Centrul de Transfer Tehnologic vă sprijină cu informații suplimentare și vă pune la dispoziție la cerere dispoziții legale relevante în domeniu, precum și Politica de Proprietate Intelectuală în cadrul Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca care cuprinde reglementări specifice privind drepturile de autor, menționând totodată că hotărârile Consiliului de Administrație și ale Senatului Universității care reglementează aceste aspecte pot fi găsite și pe site-ul intranet al Universității.